

פרשת חוקת תשפ"ב – למה משה רבנו לא נטמן בארץ?

1. דברים ג: ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר: ה' אלוקים אתה החלית להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה ... אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה: ויתעבר ה' בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר ה' אלי **רב לך**, אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה.

מכילתא דרבי ישמעאל בשלח: אמר משה לפניו: ריבונו של עולם, כלום נגזרה גזרה שלא אכנס לה במלכות, אכנס לה **כהדיוט**. אמר לו אין המלך נכנס כהדיוט. **ילקוט שמעוני תתכא:** אמר לפניו אם לא אכנס בחיי, אכנס **לאחר מותי**. אמר לא בחיך ולא לאחר מותך. אמר כל הכעס הזה למה? אמר: כבר כתבתי בתורתך על אשר לא קדשתם אותי. אמר עם כל הבריות אתה מתנהג במידת רחמים שנים ושלושה פעמים ואני עוון אחד נמצא בי ואין מוחל לי?! **דברים רבה יא:** אמר משה לפני הקב"ה: רבש"ע! אם אין אתה מכניס אותי לארץ ישראל, הניח אותי **כחיות השדה**, שהן אוכלין עשבים ושותין מים וחייין ורואין את העולם, כך תהא נפשי כאחת מהן! אמר לו: **'רב לך'**. אמר לפניו: הניח אותי בעולם הזה כעוף שהוא פורח בכל ארבע רוחות העולם ומלקט מזונו ולעת ערב חוזר לקנו, כך תהא נפשי כאחת מהן. אמר לו: **'רב לך'**.

2. במדבר רבה ב,ח: אמר משה: ריבונו של עולם עצמות יוסף נכנסו לארץ ואני איני נכנס?! אמר לו: מי שהודה בארצו נקבר בארצו ומי שלא הודה בארצו אינו נקבר בארצו. יוסף הודה, שגבירתו אומרת 'ראו הביא לנו איש **עברי**', ולא כפר, אלא אמר לפרעה: 'גנב גנבתי מארץ **העברים**'. ואתה שלא הודית בארצך, שבנות יתרו אומרות 'איש **מצרי** הצילנו מיד הרועים', והוא שומע ושותק - לא יקבר בארץ.

סוטה יג: ויאמר ה' אלי רב לך - ברב' בישר וברב' בישרוהו: ברב' בישר לבני קרח רב לכם בני לוי, וברב' בישרוהו שנאמר לו רב לך - **מלבי"ם**: רב לך - רצה לומר כבר יש לך שלמות וקדושה די והותר **ולא תוסיף מעלה יתירה על ידי כניסתך לארץ ישראל** ... רב לך אל תוסף - רצה לומר שכאשר אל תוסף דבר אלי - יהיה לך **רב יותר** מאשר בהעברתך אל הארץ כי בזה תיטיב לישראל.

3. דברים רבה ב,ט: אמר הקב"ה למשה, אם אתה נקבר אצלן, בזכותך הן באין עמך. אמר ר' לוי: למה הדבר דומה? לאחד שנתפזרו מעותיו במקום אפילה. אמר אם אני אומר האירו לי שאקבץ מעותי, אין בריה משגחת. מה עשה? נטל זהב אחד והשליך בתוכם והתחיל צועק האירו לי, שזהב אחד היה לי ונפל ממני. האירו לו ומשנטל הזהב אמר המתנינו לי שאלקט את המעות, וליקטן. כך ישראל באים בזכות משה, והוא בראשם, שנאמר (דברים לג, כא): וירא ראשית לו ... ויתא ראשי עם.

נדה סט,ב: שאלו אנשי אלכסנדריה את רבי יהושע בן חנניה ... מתים לעתיד לבא - צריכין הזאה שלישי ושביעי או אין צריכין? אמר להן: לכשיחיו נחכם להן. איכא דאמרי: לכשיבא משה רבינו עמהם - **תוכן מליקוטי שיחות יח/241,247:** שתי התשובות תמוהות: ראשית, אם אינו יודע את התשובה, עליו לומר 'איני יודע', כמדתו של חכם 'שעל מה שלא יודע אומר לא שמעתי?' שנית, מהו דיוק הלשון 'לכשיבוא משה רבנו' ולא כהלשון השגור 'כשיבוא אליהו'? ומהו הדיוק 'לכשיבוא משה רבנו **עמהם**'? אלא הספק היה אודות דור המדבר, שאמר רבי עקיבא, שאין להם חלק לעולם הבא. ולכן עולה השאלה האם גופם נרקב לגמרי ותחיית המתים תהיה באופן של התחדשות הגוף לגמרי ולא תהיה נגיעה בעצם המת שמטמאת. או נשארה עצם לזו מהגוף הראשוני שלהם והיא תתפשט ותתרחב לעתיד לבוא ואז הקמים צריכים להיות טמאים מצד הנגיעה בחלק הגוף המת? ענה רבי יהושע: ראשית, 'לכשיחיו נחכם להן', כלומר, השאלה היא **מציאותית** ונוכל לבחון אותה רק כשתתרחש הקימה. שנית, 'לכשיבוא משה רבנו **עמהם**': מובא בתנחומא שמשה נשאר עם בני עמו במדבר כדי להקימם בתחיית המתים ולכן יבוא משה רבנו 'עמהם' כי הזכות שלו תקימם. ומכך מובן שנשאר משהו ממציאותם הראשונה ולכן תחייתם תהיה מגופם הראשוני ויהיו צריכים הזאת דטומאת מת.

הרבי, מורה לדור נבוך א/209: אתה מוטרד מהשאלה מדוע אינני נוסע לארץ ישראל? ... הנה בהתאם למידע שבידי, העיר שבה אתה חי, יש בה מקום גדול לעבודה למען חיזוק היהדות בכל הקשור ליהודים ולהפצת שבע מצוות בני נח בכל הקשור לגויים ... ומכיוון שאתה מאוד נבוך ומבקש תשובה, אשיב לך: החובה הראשונה של כל יהודי היא לעשות את שליחותו במקום שבו הוא חי ... ואתה בוודאי יודע מה קורה סביבך במונחים של אובדן הזהות היהודית, נישואי תערובת והתבוללות. זוהי חובתו של כל יהודי לעשות את המרב שלו, לכל לראש בסביבתו הקרובה ביותר.